

ضرورت تولید محتوای فرهنگی / جوانان حق دارند دچار آسیب شوند

در میزگرد مهر با موضوع آسیب‌های اجتماعی بر اهمیت توجه به فضای مجازی در دنیای امروزی تاکید شد.

در میزگرد مهر با موضوع آسیب‌های اجتماعی بر اهمیت توجه به فضای مجازی در دنیای امروزی تاکید شد.

خبرگزاری مهر، موضوع آسیب‌های اجتماعی که پیشگیری و رفع آن‌ها مورد تاکید مقام معظم رهبری نیز هست، امروزه جدی‌تر و خطرناک‌تر از قبل شده است. اعتیاد، طلاق، فساد اخلاقی، خودکشی و... جزو مهم‌ترین آسیب‌های اجتماعی هستند که جامعه با آن‌ها دست و پنجه نرم می‌کند.

به غیر از کانال‌ها و شبکه‌های ماهواره‌ای، فضاهای مجازی و اجتماعی همچون تلگرام و اینستاگرام و...، کانال‌ها و پنجره‌های جدیدی رو به آسیب‌های اجتماعی باز کردند و تا حدود زیادی راه در پیش روی طراحان و خواهان آسیب‌ها را هموارتر ساختند.

خبرگزاری مهر آذربایجان شرقی در میزگردی با حضور حجت‌الاسلام سید شهاب‌الدین حسینی، مدیر کل تبلیغات اسلامی آذربایجان شرقی، رضا معممی مقدم، مدیر کل تشکل‌های دینی تبلیغات اسلامی کشور، فتح‌الله زاده، مدرس دانشگاه و محقق علوم اجتماعی، طاهری، مسئول واحد پژوهش تبلیغات اسلامی استان و سرکار خانم عباسی، کارشناس ارشد مطالعات علوم اجتماعی از استانداری آذربایجان شرقی به بررسی این آسیب‌ها و راه‌های مقابله با آن‌ها پرداخت. مشروح گزارش بخش دوم این میزگرد را که پیش‌تر حوالی آسیب‌های فضاهای مجازی است، در ادامه می‌خوانید.

* در حالت کلی چگونه می‌توانیم از بروز آسیب‌های اجتماعی مختلف در فضاهای مجازی پیشگیری کنیم؟

معممی مقدم: امروزه فضای مجازی در واقع فضای حقیقی جامعه شده است. خواسته و ناخواسته یک ظرف کثیف برای ما محیاست و چیزی که اهمیت دارد این است که ما در آن ظرف محتوای تمیزی بریزیم. اگر بتوانیم تولید محتواهای فرهنگی در تراز انقلاب اسلامی و جهان تشیع را آغاز کنیم و فطرت‌های پاک دنیا را در ظرف فضای مجازی جای بدهیم موفق شده‌ایم از بروز بسیاری از آسیب‌های اجتماعی جلوگیری کنیم.

* برای اینکه بتوانیم محتواهای تمیز را به شکل مخاطب‌پسندی ارائه دهیم باید چه معیارهایی را رعایت و چه اقداماتی را انجام دهیم؟

مقدم: اولین چیزی که بسیار اهمیت دارد افزایش سواد رسانه‌ای مردم و مسئولان است. یعنی جامعه ما باید آگاه باشد که شبکه مجازی که امروز با میلیون‌ها کاربر فعالیت می‌کند ممکن است فردا جای خود را به شبکه‌های دیگری که جذاب‌تر هستند بدهد. به همین خاطر فرهنگ شهروندی نیز تحت تاثیر این شبکه‌ها به صورت آنی در تغییر است و مردم باید از این قبیل مسائل آگاه باشند تا بتوانیم تهدیدها را به فرصت تبدیل کنیم.

اگرچه شاخص آسیب‌های اجتماعی در کشور ما نگران‌کننده است اما فرصت‌هایی نیز داریم که در دنیا کم‌و‌نظیر است. مثلاً این‌همه مسجد، هیئت، تشکل‌های دینی و... که از دیدن این ظرفیت‌های مردمی و انقلاب مبهوت می‌شویم اما متأسفانه بخاطر مدیریت‌های ناصحیح، ما از استفاده از این ظرفیت‌های عظیم بازمانده‌ایم.

اصلی‌ترین نقش ما فعال‌سازی ظرفیت‌های اجتماعی و جلب کمک‌های مردمی در راستای ایجاد حساسیت در جامعه است. فعال‌سازی ظرفیت‌های اجتماعی تنها با شعار و سخنرانی میسر نمی‌شود بلکه باید در میدان‌های عملیاتی این ظرفیت‌ها را فعال کنیم. همواره یکی از دغدغه‌های من این بوده است که به اردوهای جهادی که از ظرفیت بالای خودسازی جوانان برخوردارند هنوز توجه نمی‌شود و حتی هزینه اتوبوس این اردوها توسط سازمان‌های مربوطه تقبل نمی‌شود درحالی که

حاصل اردوهای جهادی کسانی مثل شهید محسن حججی هستند.

تلاش‌های ما در هر صورت باید به ارتقا فرهنگ ایرانی و اسلامی در جامعه منجر شود که اگر این اتفاق بیفتد با کاهش شدید آسیب‌های اجتماعی مواجه خواهیم شد. کاهش آسیب‌های اجتماعی طبیعتاً افزایش رضایت عمومی مردم را به همراه خواهد داشت.

*مدت‌هاست بحث افسران جنگ نرم مطرح است. این افسران باید چه کسانی باشند و چه وظایفی دارند؟

فتح‌الله‌زاده: در ابتدا باید گفت واژه افسر را کسی باور می‌کند که جنگ نرم و اهمیت آن را باور کرده باشد. باید یک فرد باور کند که یک جنگ تمام‌عیار راه افتاده است که از هر طرف ممکن است مورد حمله و حمله دشمن قرار بگیرد و در این صورت می‌توان روی افسران جنگ نرم حساب باز کرد.

ما اکنون بیش از همیشه با حملات مختلف دشمن مواجه هستیم که از جمله آن‌ها می‌توان به فعالیت ۴ شبکه اصلی ماهواره‌ای به صورت شبانه‌روزی که بر علیه شیعه و اعتقادات آن برنامه پخش می‌کنند اشاره کرد. وقتی ما می‌خواهیم در این حوزه عمیق بکنیم، قطعاً دشواری‌ها و ناملایمات زیادی پیش رو داریم.

مهم‌ترین چیزی که ما در آن کم‌کاری کرده‌ایم، کاربردی کردن دین اسلام است. یعنی ما باید علاوه بر بازگویی احادیث و روایات ائمه و اطهار آن‌ها را در زندگی مردم و زندگی اجتماعی به کار می‌بستیم. ضرورت دارد برای مقابله با جنگ نرم دشمن مفاهیم دین را به زبان امروزی بیان کنیم.

*علی‌رغم اینکه ما در مدارس روی مسائل دینی تأکید زیادی داریم پس به چه علت جوانان و نوجوانان، امروزه اعتقادات دینی کم‌رنگ‌تری دارند؟

طاهری: روایاتی داریم که حاکی از آن هستند که در آخرالزمان گناهان جدیدی به وجود می‌آیند که برنامه‌ریزی و مقابله با آن‌ها بسیار سخت است و گناهان فضاهای مجازی را به نوعی می‌توان در این دسته قرار داد. ما اگر خودمان را جای جوانان امروزی بگذاریم خواهیم دید به احتمال زیاد ما هم گرفتار این آسیب‌ها می‌شویم.

بنظر من نظارتی که بر فضای مجازی هست کافی نیست و تقریباً کاربران در حالت رهایی قرار دارند اما افزایش نظارت باید به معنای ایجاد محدودیت نباشد بلکه به زبان‌های امروزی مسلط باشیم و بتوانیم با ایجاد محتوا بر دشمنان غلبه کنیم.

*مطالعات اجتماعی چگونه می‌توانند در کاهش آسیب‌های فضاهای مجازی ایفای نقش کنند؟

عباسی: مردم باید درمورد هر مسئله‌ای که پیش می‌آید آگاهی پیدا کنند زیرا علت بروز مشکلات فراوان در حوزه فضاهای مجازی بخاطر ناآگاهی است. کارشناسان اجتماعی باید سعی کنند مطالعات خود را بروزتر کنند و توسط رسانه‌ها مردم را از آسیب‌های موجود در این فضاها آگاه سازند.

بنظر می‌رسد اگر نهضتی مردمی به وجود بیاید و همه دست به دست هم دهند در برابر آسیب‌های فضاهای اجتماعی می‌توانیم پیروز شویم. همچنین نقش خانواده‌ها را در حوزه آسیب‌های فضاهای مجازی نمی‌توان انکار کرد. امروزه خانم‌ها و آقایان نیز جزو اقشاری هستند که با فضای مجازی بیش‌تر در ارتباط‌اند پس از آسیب‌های موجود در آن نیز آگاهی کافی دارند و می‌توانند هم برای خود و هم برای خانواده‌شان مفید واقع شوند. کارشناسان حوزه‌های مختلف مطالعات اجتماعی باید در تحقیقات و نیز راهکارهای پیشنهادی خود سهم بزرگی برای خانواده‌ها قائل شوند.